

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Art. 1. W ustawie z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w tytule ustawy ogólne określenie przedmiotu ustawy otrzymuje brzmienie: „o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich”;
- 2) w art. 1 w ust. 1 skreśla się wyrazy „pieniężne, zwane dalej „świadczeniem,”;
- 3) dotychczasowy art. 1 oznacza się jako art. 1a i dodaje się przed nim nowy art. 1 w brzmieniu:

„Art. 1. Ustawa reguluje:

- 1) zasady, wysokość oraz tryb przyznawania świadczenia pieniężnego, zwanego dalej „świadczeniem”, osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich;
- 2) zasady wydawania legitymacji osoby deportowanej do pracy przymusowej lub osadzonej w obozie pracy przez III Rzeszę lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, zwanej dalej „legitymacją”;
- 3) inne niż wymienione w pkt 1 i 2 uprawnienia osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.”;
- 4) po art. 6 dodaje się art. 6a–6c w brzmieniu:

„Art. 6a. 1. Legitymację wydaje Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz z wydaniem decyzji, o której mowa w art. 4 ust. 1.

2. Legitymacja jest dokumentem potwierdzającym prawo do korzystania z uprawnień, o których mowa w art. 6b i art. 6c oraz z uprawnień, o których mowa w art. 47c ust. 1 i art. 57 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938).

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, wzór legitymacji, mając na uwadze zapewnienie właściwej identyfikacji posiadaczy legitymacji.

Art. 6b. Osobie deportowanej do pracy przymusowej lub osadzonej w obozie pracy przez III Rzeszę lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich przysługuje prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym w uzyskaniu miejsca w domu pomocy społecznej.

Art. 6c. Samorząd terytorialny może udzielać pomocy osobom deportowanym do pracy przymusowej lub osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032, z późn. zm.¹⁾) w art. 21 w ust. 1 pkt 45 otrzymuje brzmienie:

„45) świadczenie pieniężne przyznane na podstawie ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001 oraz z 2017 r. poz. ...);”.

Art. 3. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 po pkt 19 dodaje się pkt 19a w brzmieniu:

„19a) osoba deportowana do pracy przymusowej – osobę deportowaną do pracy przymusowej lub osadzoną w obozie pracy przez III Rzeszę lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, której przyznano świadczenie pieniężne, o którym mowa w art. 1a ust. 1 ustawy z dnia 31 maja 1996 r. o osobach deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2048 oraz z 2017 r. poz. 60, 528, 648, 859, 1089, 1428, 1448, 1530, 1971 i 2056.

Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001 oraz z 2017 r. poz. ...);”;

2) w art. 47c ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kobiety w ciąży, świadczeniobiorcy do 18 roku życia, posiadający zaświadczenie, o którym mowa w art. 47 ust. 1a, osoby, o których mowa w art. 43 ust. 1, inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci, działacze opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane z powodów politycznych oraz osoby deportowane do pracy przymusowej mają prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach.”;

3) w art. 57 w ust. 2 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) dla inwalidów wojennych i wojskowych, osób represjonowanych, kombatantów, działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych oraz osób deportowanych do pracy przymusowej;”.

Art. 4. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wydaje legitymację osoby deportowanej do pracy przymusowej lub osadzonej w obozie pracy przez III Rzeszę lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich na wniosek osoby deportowanej do pracy przymusowej lub osadzonej w obozie pracy przez III Rzeszę lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, która w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy posiada uprawnienie stwierdzone decyzją, o której mowa w art. 4 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

1. Wyjaśnienie celu ustawy

Celem ustawy jest przyznanie osobom deportowanym do pracy przymusowej dodatkowych uprawnień związanych ze służbą zdrowia oraz opieką społeczną. Uprawnienia te nie wymagają dodatkowych wydatków, tak więc są neutralne z punktu widzenia budżetu państwa. Wiążą się w większości z uzyskaniem możliwości dostępu poza kolejnością do świadczeń zdrowotnych oraz opieki społecznej. Taki też zakres wprowadzanych zmian postulowali w swoich wystąpieniach przedstawiciele osób deportowanych do pracy przymusowej – członkowie Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych przez III Rzeszę.

2. Przedstawienie rzeczywistego stanu w dziedzinie, która ma zostać uregulowana

Uprawnienia nadawane ustawą są analogiczne do tych, które w chwili obecnej posiadają kombatanci, ofiary represji okresu wojennego i powojennego, działacze opozycji antykomunistycznej, osoby represjonowane z powodów politycznych.

W ostatnim okresie Sejm VIII kadencji i Senat IX kadencji uchwaliły ustawy zwiększające w znaczący sposób uprawnienia tych grup społecznych. Niestety obie izby nie zauważyły dotąd uzasadnionych potrzeb Polaków nie mniej pokrzywdzonych przez okupantów niemieckiego i sowieckiego w trakcie i po zakończeniu II wojny światowej. Chodzi o grupę osób deportowanych do pracy przymusowej. Ich sytuację reguluje ustawa z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001). Świadczenie to wynosi obecnie od ok. 10 zł do ok. 210 zł, w zależności od długości okresu pracy przymusowej (zalicza się maksymalnie okres 20 miesięcy), którą świadczyć musieli osadzeni w obozach pracy przymusowej lub deportowani do niej przez okupantów – niemieckiego i radzieckiego – w trakcie i po zakończeniu II wojny światowej.

Zasadnicza większość z osób deportowanych do pracy przymusowej to dziś ludzie starsi, schorowani, wymagający zwiększonej troski i opieki lekarskiej, pielęgnarskiej, socjalnej. Z rozmów z ich przedstawicielami wynika, że oczekują oni od państwa polskiego nie przywilejów finansowych (które słusznie otrzymały inne grupy pokrzywdzonych

w trakcie II wojny światowej i w okresie powojennym), ale możliwości do korzystania poza kolejnością ze świadczeń służby zdrowia i opieki społecznej.

3. Wykazanie różnic pomiędzy dotychczasowym a przewidywanym stanem prawnym

Ustawą nadaje się dodatkowe uprawnienia osobom deportowanym do pracy przymusowej (nie zmieniając zakresu osób uprawnionych i nie ingerując w dotychczasowe przysługujące im prawo do świadczeń):

- 1) prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach oraz prawo do uzyskania ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych bez skierowania od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego – art. 3 pkt 2 i 3; z tym związana jest konieczność wprowadzenia do słowniczka ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych definicji zewnętrznego dla niej pojęcia osoby deportowanej do pracy przymusowej – art. 3 pkt 1;
- 2) prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym w uzyskaniu miejsca w domu pomocy społecznej; przez dodanie art. 6b do ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich – art. 1 pkt 4;
- 3) aby oba te uprawnienia były możliwe do zrealizowania, konieczne jest wyposażenie osoby uprawnionej w legitymację osoby deportowanej do pracy przymusowej, którą mogłaby ona okazywać zainteresowanym urządóm, placówkom i instytucjom, np. ochrony zdrowia; wprowadzany nowy art. 6a do ww. ustawy – art. 1 pkt 4;
- 4) ponieważ zmienia się zakres tej ustawy, należy zmienić również jej tytuł – art. 1 pkt 1, a także dodać na początku jej treści nowy artykuł opisujący przedmiot ustawy – art. 1 pkt 3;
- 5) konsekwencją zmiany tytułu ustawy jest zmiana dokonana w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych – art. 2;
- 6) w projekcie przyjmuje się standardową *vacatio legis*: 14 dni – art. 5 oraz odpowiedni przepis przejściowy związany z zasadami wydawania legitymacji – art. 4.

Ustawa podkreśla, że udzielać pomocy osobom deportowanym do pracy przymusowej może też samorząd terytorialny i wskazuje w tym zakresie na pomoc związaną

z udogodnieniami komunikacyjnymi, świadczeniami mieszkaniowymi, kulturalnymi, zdrowotnymi i oświatowymi – art. 1 pkt 4; dodanie art. 6c.

4. Konsultacje społeczne

Nadesłane w ramach konsultacji opinie i uwagi są zamieszczone na senackiej stronie internetowej. Wyniki konsultacji przedstawiono w Ocenie Skutków Regulacji.

5. Przedstawienie założeń podstawowych aktów wykonawczych do ustawy

Jedynym aktem wykonawczym do ustawy jest rozporządzenie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, określające wzór legitymacji osoby deportowanej do pracy przymusowej. Typowe, jakich wiele wydawanych jest przez właściwych ministrów.

6. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej albo oświadczenie, że przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Tytuł projektu:

Ustawa o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Przedstawiciel wnioskodawcy:

senator Jerzy Czerwiński

Osoby odpowiedzialne za projekt w Biurze Legislacyjnym:

Szymon Giderewicz, legislator, tel. 22 694 9097

Marian Fałek, ekspert ds. OSR, tel. 22 694 9097

Data sporządzenia: 15 listopada 2017 r.

Źródło: inicjatywa ustawodawcza grupy senatorów

Nr druku: 542, 542S, 542X

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Osoby deportowane do pracy przymusowej oraz osadzone w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich z uwagi na wiek i stan zdrowia wymagają zwiększonej troski i opieki lekarskiej, pielęgniarskiej i socjalnej. Jednak osoby te nie posiadają prawa pierwszeństwa w dostępie do środowiskowej opieki socjalnej czy korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach. Stanowi to dla nich istotny problem. W związku z tym pożądane jest podjęcie inicjatywy, która umożliwi włączenie tej grupy, liczącej ok. 71 tys. osób, do kategorii osób uprzywilejowanych w tym zakresie.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt.

Rekomendowane rozwiązanie w postaci projektu *ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* polega na dodaniu przepisów, na podstawie których osobom deportowanym do pracy przymusowej przysługiwałoby:

- prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym w uzyskaniu miejsca w domu pomocy społecznej,
- prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach,
- prawo do uzyskania ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych bez skierowania od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Ponadto w projekcie regulacji dodany jest przepis, który stwierdza, że samorząd terytorialny może udzielać pomocy osobom deportowanym do pracy przymusowej lub osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych.

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych będzie wydawał legitymację osoby deportowanej do pracy przymusowej oraz osadzonej w obozie pracy przez III Rzeszę lub Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

Oczekuje się, że przedmiotowa regulacja przyczyni się do poprawy dostępu osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich do opieki lekarskiej, pielęgniarskiej i socjalnej, będzie zgodna z poczuciem sprawiedliwości społecznej, uczyni zadość oczekiwaniom osób pokrzywdzonych przez okupantów, a także wyjdzie naprzeciw polityce ochrony i pomocy najsłabszym.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Brak danych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Osoby deportowane do pracy przymusowej oraz osadzone w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR	ok. 71 tys. osób	Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych	Osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy będą przysługiwać dodatkowe uprawnienia: - prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz usług udzielanych w aptekach, - prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym w uzyskaniu miejsca w domu pomocy

			społecznej, - prawo do uzyskania ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych bez skierowania od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego. Ponadto samorząd terytorialny będzie mógł udzielać pomocy tym osobom w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych.
Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych			wydawanie legitymacji osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy
podmioty świadczące opiekę zdrowotną i apteki			obsługa poza kolejnością osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy bez skierowania od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego
domy pomocy społecznej	783 domy 78 154 miejsc	Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej MPIPS05 za 2015 r.	realizacja prawa pierwszeństwa przyznanego osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy w uzyskaniu miejsca w domu pomocy społecznej
samorząd terytorialny			możliwość udzielenia pomocy w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji.

Projekt ustawy został przesłany do zaopiniowania: Wiceprezesowi Rady Ministrów Ministrowi Rozwoju i Finansów, Ministrowi – Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Ministrowi Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministrowi Zdrowia, Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Stowarzyszeniu Polaków Represjonowanych Przez III Rzeszę, Instytutowi Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu, Unii Metropolii Polskich, Unii Miasteczek Polskich, Związkowi Powiatów Polskich, Związkowi Miast Polskich, Związkowi Gmin Wiejskich RP, Związkowi Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Związkowi Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych, Związkowi Inwalidów Wojennych Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznikowi Praw Obywatelskich, Stowarzyszeniu Sieć Solidarności, Fundacji Ośrodka KARTA, Stowarzyszeniu Wolnego Słowa, Fundacji Wolność i Pokój, Radzie Dialogu Społecznego, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, „Stowarzyszeniu 13 grudnia”, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Naczelnej Radzie Adwokackiej, Krajowej Radzie Radców Prawnych.

Konsultacje trwały od 31 lipca 2017 r. do 4 września 2017 r.

Prokuratura Generalna Rzeczypospolitej Polskiej wyraziła opinię, że projektowana ustawa wymaga dalszych prac legislacyjnych, w szczególności doprecyzowania treści przepisów, gdyż:

- przepisy nie dają odpowiedzi, w jaki sposób byłoby realizowane prawo pierwszeństwa osób deportowanych do pracy przymusowej do środowiskowej opieki socjalnej, w tym do uzyskania miejsca w domu pomocy społecznej,
- przepisy nie dają jakiegokolwiek odpowiedzi, na czym miałyby polegać prawo osoby w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych udzielanych przez samorząd terytorialny.

Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej pozytywnie odnosi się do projektu mającego na celu przyznanie osobom deportowanym do pracy przymusowej dodatkowych uprawnień związanych ze służbą zdrowia oraz opieką społeczną. Ponadto Przewodniczący stwierdza, że projekt wymaga doprecyzowania i powinno ono polegać na dokładnym określeniu: co obejmować ma pomoc w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturowych i oświatowych udzielana przez samorząd terytorialny.

Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów wyraził opinię, że zasadność proponowanego rozwiązania nie budzi zastrzeżeń i projektowana ustawa zasługuje na akceptację.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaproponował rozważenie wprowadzenia uregulowań, które – analogicznie jak w przypadku kombatantów zamieszkałych za granicą – pozwoliłyby w sposób kompleksowy rozwiązać kwestię w zakresie możliwości transferowania przysługujących im świadczeń do państwa zamieszkania. Zdaniem ZUS zaproponowane rozwiązanie pozwoli także na wyeliminowanie sytuacji w których osoba deportowana do pracy przymusowej mieszkając za

granicą w państwie członkowskim UE/EFTA lub innym państwie umownym, może na podstawie przepisów unijnych lub umowy otrzymywać emeryturę lub rentę bezpośrednio w państwie zamieszkania, natomiast świadczenie pieniężne przysługujące na podstawie przepisów ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR, może otrzymywać jedynie w Polsce.

Minister Rozwoju i Finansów stwierdził, że w uzasadnieniu do projektu ustawy należy podać szacunkową wysokość skutków finansowych z tytułu druku oraz wydania legitymacji, a także podać czy proponowane zmiany będą miały wpływ na budżet jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto skutki finansowe wynikające z wejścia w życie ustawy powinny mieścić się w środkach zabezpieczonych w ustawie budżetowej na rok 2017 i w kolejnych latach w ramach limitu wydatków we właściwej części budżetowej, bez konieczności wyasygnowania środków ponad limit dysponenta.

Instytut Pamięi Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu poinformował, że nie wnosi uwag do przedstawionego projektu.

Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wyraził opinię, że propozycja, aby przyznać osobom deportowanym do pracy przymusowej prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej poza kolejnością i prawo do uzyskania specjalistycznego świadczenia zdrowotnego bez konieczności posiadania skierowania od lekarza ubezpieczenia, mogłaby być uznana za krok w dobrym kierunku. Jednakże należy brać pod uwagę także okoliczności związane ze znacznym przyrostem liczby osób uprawnionych, które mogą tą ocenę zmienić. Dlatego zdaniem Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych kluczowa dla oceny projektu w tym zakresie byłaby opinia Ministra Zdrowia, czy system opieki zdrowotnej jest przygotowany na istotne powiększenie liczby uprawnionych o osoby deportowane, i czy nie będzie skutkowało to faktycznym ograniczeniem praw osób dotychczas korzystających z pierwszeństwa świadczeń opieki zdrowotnej.

Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych stwierdził, że skutki finansowe wytworzenia i wysyłki legitymacji można szacować na kwotę 368 tys. zł. Ponadto dodał, że do tej kwoty należy dodać min. 250 tys. zł z tytułu konieczności zwiększenia na okres ok. 2 lat zatrudnienia w Urzędzie przynajmniej o dwie osoby, argumentując, że mające miejsce w ostatnim czasie nowelizacje ustaw realizowanych przez Urząd, skutkujące gwałtownym przyrostem spraw do załatwienia, nie wiązały się niestety z adekwatnym wzmocnieniem kadrowym instytucji, dlatego instytucja nie posiada już żadnych rezerw kadrowych mogących wykonywać nowe zadania.

Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych zauważył, że minimalnym *vacatio legis*, jakie należałoby przyjąć dla ustawy, jest termin 4-5 miesięcy, aby można było przeprowadzić wszelkie prace legislacyjne i techniczne związane z przygotowaniem rozporządzenia oraz zaprojektowaniem i wykonaniem legitymacji osoby deportowanej.

Związek Kombatantów Rzeczypospolitej Polskiej i Byłych Więźniów Politycznych poinformował, że nie wnosi uwag i w całości popiera projekt ustawy.

Związek Inwalidów Wojennych RP wyraził opinię, że zasadniczo nie wnosi zastrzeżeń, niemniej zwrócił uwagę, że przepis nakładający na samorząd terytorialny obowiązek udzielenia pomocy osobom deportowanym jest niejasny, szeroki i może spotkać się z zarzutami niepoprawności. Ponadto zdaniem Prezesa wciąż poza zasięgiem regulacji pozostają osoby objęte przymusową pracą bez elementu deportacji.

Związek Powiatów Polskich poinformował, że projekt opiniuje pozytywnie z uwagami. W opinii wyrażono pogląd, że przewidziane w projekcie udzielenie pomocy osobie deportowanej do pracy przymusowej w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych ustanawia obowiązkowe zadanie własne jednostek samorządu terytorialnego bez zapewnienia na ten cel jakichkolwiek dodatkowych środków. Zdaniem Prezesa jeśli przepis ten ma być realizowany to wynikające z niego zadania pociągają za sobą dodatkowe wydatki z budżetów jednostek samorządu terytorialnego. To zaś oznacza, że zgodnie ze standardem wynikającym z art. 167 ust. 4 Konstytucji jednostki samorządu terytorialnego powinny uzyskać dodatkowe dochody.

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyraził następującą opinię:

- istniejące rozwiązania prawne przewidziane w ustawie o pomocy społecznej w wystarczającym stopniu zabezpieczają prawo osób deportowanych do pracy przymusowej oraz osadzonych w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR do uzyskania pomocy. Ponadto nie jest zasadne, aby regulację o charakterze wyjątkowym mającą na celu pomoc tym, którzy świadomie podejmowali ryzyko walcząc zbrojnie o niepodległość Rzeczypospolitej Polskiej rozszerzać na inne grupy osób. W przypadku spełnienia przez wymienione osoby przesłanek określonych w ustawie o pomocy społecznej, osoby te mogą wystąpić z wnioskiem o skierowanie i umieszczenie w domu pomocy społecznej na zasadach ogólnych. Ponadto Minister dodał, że od 2011 r. systematycznie przybywa nowych miejsc w domach pomocy społecznej. W chwili obecnej liczba miejsc w domach pomocy społecznej przekracza liczbę mieszkańców. W 2015 r. na 783 domy było 78.154 miejsc, a 76.989 osób zamieszkujących,

- wobec przyznania prawa pierwszeństwa do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach wielu grupom społecznym powstają wątpliwości do możliwości realizacji tego uprawnienia w jednakowym stopniu w przypadkach wszystkich grup uprawnionych do tego prawa, dlatego właściwym byłoby stanowisko Ministerstwa Zdrowia w kwestii rozszerzenia tego prawa na osoby deportowane do pracy przymusowej oraz osadzone w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR,
- odnośnie do skutków finansowych wejścia w życie projektu ustawy Minister przytoczył szacunki sporządzone przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z których wynika, że regulacja spowoduje wzrost wydatków sektora finansów publicznych w wysokości 368 tys. zł.

Minister Zdrowia poinformował, że nie zgłasza zastrzeżeń do zawartej w projekcie ustawy propozycji przyznania osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy szczególnych uprawnień w dostępie do świadczeń opieki zdrowotnej.

Pozostałe podmioty nie przedstawiły opinii. Nadesłane opinie i uwagi są zamieszczone na senackiej stronie internetowej.

W posiedzeniu Komisji na którym odbyło się I czytanie projektu ustawy uczestniczyli przedstawiciele *Stowarzyszenia Polaków Represjonowanych Przez III Rzeszę*, którzy przedstawili postulaty oraz argumenty uzasadniające konieczność przyjęcia przedmiotowej regulacji. Z uwagi na podeszły wiek i konsekwencje niewolniczej pracy w czasie wojny sprawy leczenia dla tej grupy osób są priorytetowe.

Przyjęte w trakcie I czytania poprawki uwzględniały częściowo wątpliwości zgłoszone przez Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz Związek Powiatów Polskich co do charakteru przepisu dotyczącego pomocy udzielanej deportowanym przez samorząd terytorialny. Samorząd, w myśl przyjętych rozwiązań, może udzielać pomocy w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych. Przepis nie nakłada jednak na samorząd nowych zadań i nie stanowi o konkretnych uprawnieniach deportowanych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych.

(ceny stałe z 2017 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [tys. zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem	0	362	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	362
budżet państwa	0	362	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	362
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem	0	-362	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-362
budżet państwa	0	-362	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-362
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Przedmiotowa regulacja nie będzie wpływać na dochody sektora finansów publicznych, jednakże spowoduje wzrost wydatków sektora finansów publicznych. Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych będzie musiał ponieść wydatki, które będą związane z wydrukowaniem odpowiedniej ilości legitymacji i dostarczeniem ich osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich. Szacuje się, że wzrost wydatków sektora finansów publicznych z powodu realizacji przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych tego obowiązku wyniesie ok. 362 tys. zł . Przyjęto założenie, że zadanie zostanie zrealizowane w pierwszym roku obowiązywania regulacji. Wysokość wydatków związanych z realizacją zadania polegającego na wydaniu legitymacji osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich będzie zależała od następujących czynników: kosztów wytworzenia legitymacji, liczby wniosków o wydanie dokumentu i kosztu dostarczenia legitymacji wnioskodawcom.

	<p>Obliczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> koszty wytworzenia dokumentów. Na obecnym etapie procesu legislacyjnego nie znany jest wzór i technika wytworzenia legitymacji. Parametry te będą wpływały na koszt wytworzenia dokumentów dlatego wydaje się, że z uwagi na doświadczenie nabyte przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych przy realizacji zadania polegającego na wydawaniu legitymacji członka Korpusu Weteranów Walk o Niepodległość RP, na potrzeby rachunku skutków, można przyjąć wysokość kosztów wytworzenia legitymacji na poziomie wskazanym przez Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, tj. ok. 50 tys. zł, koszty dostarczenia legitymacji wnioskodawcom. W celu oszacowania kosztów dostarczenia legitymacji osobom deportowanym do pracy przymusowej przyjmuje się, że zostanie wydanych ok. 60 tys. legitymacji, przy czym potencjalna liczba beneficjentów szacowana jest na ok. 71 tys. osób. Ponadto zakłada się, że legitymacja będzie dostarczana listem poleconym (koszt pojedynczej przesyłki 5,20 zł). Szacuje się, że koszty dostarczenia legitymacji wnioskodawcom wyniosą ok. 312 tys. zł. <p>W związku z tym łączne koszty realizacji obowiązku wydania legitymacji osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR szacuje się na ok. 362 tys. zł.</p>
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w tys. zł, ceny stałe z 2017 r.)	duże przedsiębiorstwa	0	312	0	0	0	0	312
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak skutków						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak skutków						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Osoby deportowane do pracy przymusowej oraz osadzone w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR uzyskują dodatkowe uprawnienia w postaci prawa pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, prawa do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej, prawa do uzyskania ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych bez skierowania od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego. Dodatkowo samorząd terytorialny może tym osobom udzielić pomocy w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych udzielanych.						

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Kwota 312 tys. zł oznacza przychody podmiotu, który będzie realizował zlecenia dostarczenia legitymacji osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.
--	---

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.

☐ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy

Zmiana obciążeń regulacyjnych będzie związana ze realizacją wniosku o wydanie legitymacji osoby deportowanej do pracy przymusowej oraz osadzonej w obozie pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich.

9. Wpływ na rynek pracy.

Brak wpływu.

10. Wpływ na pozostałe obszary.

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Projekt regulacji umożliwi osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR uzyskanie bardziej efektywnej opieki zdrowotnej.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego.

Przepisy projektu będą miały zastosowanie po upływie 14 dni od dnia jego ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Z uwagi na cel ustawy dokonanie ewaluacji skutków regulacji nie jest konieczne.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.).

Brak

Warszawa, 22 listopada 2017 r.

BAS-WAPM-2365/17

Pan Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (przedstawiciel wnioskodawców: senator Jerzy Czerwiński)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy nowelizuje:

- ustawę z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001, zwaną dalej: ustawą o świadczeniu pieniężnym),
- ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032 ze zm., zwaną dalej: updf) i
- ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938, zwaną dalej: ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej).

Na podstawie projektu osoby deportowane do pracy przymusowej mają uzyskać nowe uprawnienia. Osobom tym ma przysługiwać prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym do uzyskania miejsca w domu opieki społecznej (art. 6b ustawy o świadczeniu pieniężnym), prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej i usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej) oraz prawo do uzyskania ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych bez skierowania od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego (art. 57 ust. 2 pkt 10 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej).

Dokumentem potwierdzającym prawo osoby deportowanej do pracy przymusowej do korzystania z ustanawianych uprawnień ma być legitymacja, której wzór określi minister właściwy do spraw zabezpieczenia w drodze rozporządzenia (art. 6a-6b ustawy o świadczeniu pieniężnym). Legitymacje te wydawać będzie Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych na wniosek osoby deportowanej, która w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy posiada uprawnienia stwierdzone decyzją, o której mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o świadczeniu pieniężnym. Samorząd terytorialny został upoważniony do udzielania osobom deportowanym do pracy przymusowej pomocy w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych (art. 6c ustawy o świadczeniu pieniężnym). Ze względu na zmianę zakresu podmiotowego omawianej ustawy, polegającą na objęciu jej przepisami osób deportowanych do pracy przymusowej, ulega zmianie jej tytuł oraz art. 1, określający jej przedmiot. Natomiast zmiana dokonywana w updf polega na zwolnieniu świadczeń pieniężnych przyznanych osobom deportowanym od podatku dochodowego od osób fizycznych (art. 21 ust. 1 pkt 45 updf).

Ustawa ma wejść w życie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo UE nie reguluje problematyki stanowiącej przedmiot projektu ustawy.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Treść projektu nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Treść senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Akceptował:
Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Włodzisław Arndt

Warszawa, 22 listopada 2017 r.

BAS-WAPM-2366/17

Pan Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (przedstawiciel wnioskodawców: senator Jerzy Czerwiński) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt ustawy nowelizuje:

- ustawę z dnia 31 maja 1996 r. o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich (Dz. U. z 2014 r. poz. 1001, zwaną dalej: ustawa o świadczeniu pieniężnym),
- ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032 ze zm., zwaną dalej: updf) i
- ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1938, zwaną dalej: ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej).

Na podstawie projektu osoby deportowane do pracy przymusowej mają uzyskać nowe uprawnienia. Osobom tym ma przysługiwać prawo pierwszeństwa do środowiskowej opieki socjalnej, w tym do uzyskania miejsca w domu opieki społecznej (art. 6b ustawy o świadczeniu pieniężnym), prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej i usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach (art. 47c ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej) oraz prawo do uzyskania ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych bez skierowania od lekarza ubezpieczenia zdrowotnego (art. 57 ust. 2 pkt 10 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej).

Dokumentem potwierdzającym prawo osoby deportowanej do pracy przymusowej do korzystania z ustanawianych uprawnień ma być legitymacja, której wzór określi minister właściwy do spraw zabezpieczenia w drodze rozporządzenia (art. 6a-6b ustawy o świadczeniu pieniężnym). Legitymacje te wydawać będzie Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych na wniosek osoby deportowanej, która w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy posiada uprawnienia stwierdzone decyzją, o której mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o świadczeniu pieniężnym. Samorząd terytorialny został upoważniony do udzielania osobom deportowanym do pracy przymusowej pomocy w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych (art. 6c ustawy o świadczeniu pieniężnym). Ze względu na zmianę zakresu podmiotowego omawianej ustawy, polegającą na objęciu jej przepisami osób deportowanych do pracy przymusowej, ulega zmianie jej tytuł oraz art. 1, określający jej przedmiot. Natomiast zmiana w updf polega na zwolnieniu świadczeń pieniężnych przyznanych osobom deportowanym od podatku dochodowego od osób fizycznych (art. 21 ust. 1 pkt 45 updf).

Treść projektu nie jest objęta prawem Unii Europejskiej. Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Senacki projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniu pieniężnym przysługującym osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich, ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych **nie jest** projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Akceptował:
Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Wojciech Arndt